

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novce predbrojbu, oglašiti šalje se nuputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravičtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nosloga svo pokvari». Narodna poslovice.

Izlazi svakog četvrtka po podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n o p o d p i s a n i n o t i s k a j u , n e f r a n k i r a n i n o p o s t a j u .
Predplata sa poštarinom — 10 K u obće) nagodina
5 K za seljake) ili K 5 —, odnosno K 2-80 u pol godine.

Izvan carvine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 20 h., koli u Puli toll izvan late.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Logija i dr. V. O. Gluša br. 1, kamo neka s naslovijaju sva pisma i predplata.

odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Logija i dr. u Pull ulica Gluša 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Tretu

Glavna skupština Družbe sv. Cirila i Metoda.

Tajnikovo izvješće.

(Nastavak.)

Naši narodni neprijatelji pružaju nam u tome drugačiji primjer. Podružnice njihove »Legje«, ustrojene na zator našega naroda u Istri, neutrudivo i požrtvovno rade na tom, da svojoj matici uliju novog soka i snage, dok naše naprotiv, uz neke inače vrlo častne iznimke, rade više ili manje neharo ili preko volje ili pak nikako. Bit će da je tome kriva i nemarnost pojedinih odbornika, ali nam je začudo, što se između tihkih članova podružnica ne nadje njih nekoliko, koji bi nemarne odbornike potakli na rad ili na odstup.

Porasta ne vidimo ni u prihodu družbinih poduzeća. Nije ni čudo, uzmemo li u obzir, da osobito naše žigice imadu da izdrže upravo zestoku utakmicu. Ne prodje golovo godina, da koje narodno društvo ne izidje pred javnost sa žigicama pod svojom markom, tako da je već običnstvo na ne malenoj muci, kojima da dade prednost. Tu zabunu iskoristiću razni tudjniski špekulanti, turajući u promet žigice sa hrvatskih zastavicama i napisima, koji neupućeni svijet tjeraju još u veću bludnju.

Naši su narodni dušmani i u tome sretniji. Ima i u njih raznih institucija, društava i stranaka — ali u njihovo školsko udruženje nitko ne dira, jer se svi čuvaju, da mu krizanjem puteva ne smetaju razvoj. Družba ima od svojih žigica od prilike 20.000 K godišnjeg prihoda. Bijase čas, kad misljamo da će nam uvedenjem

monopola te pomoći nestali. Mnogi su nas prijatelji družbini zabrinuto pitali, što ćemo, ako se to dogodi? Za sreću je sablast monopola dajbudi za sada minula, ali nam te naše jadne žigice, to naše veliko i dobro uporište, bije uza sve to mraz i to upravo s one strane, odakle bi ih moralo paliti sunce.

Molimo sve družbine prijatelje, da o ovoj tužnoj činjenici promišljaju! Slično se kao i sa žigicama događa i sa družbinim cigaretnim papirom. I njemu je, i to poglavito zbog utakmice, od godine do godine padao prihod, ali je družbinom Ravnateljstvu ipak uspelo, da svoj ugovor sa gosp. Stjepanom Gamullinom u Jesli u toliko promjeni, da je Družbi od sada zajamčen godišnji prihod od K 1000.

I gospodin se Lentić trudi, da družbinom sapunu i svijećama utre što više putova u narod. U posljednju vrijeme dao je u promet takovu robu, koja se može sa uspjehom takmiti sa s najboljim proizvodima te vrste.

Toliko možemo reći i o »Maslinu« i drugim družbinim proizvodima, koji se sa svojom vranošom dosta sami preporučuju. Lanjske godine izdali smo novu nakladu narodnog biljega. Na crtu za taj biljeg izradio je akademički slikar g. Saša Santel. Biljeg je vrlo lijep i ukusan, te se već i limo preporuča obćinstvu. A preporuča ga i misao, koja ga je rodila — misao naše narodne obrane.

I družbine se škrabice uvrežuju u narodu sve većma, a s njima se polako uvodi i navika, da se obćinstvo i manjim, ali i čestim darovima služe Družbe.

Kao prvašnjih godina, tako su se i lani mnoge hrvatske općine i razni novčani

zapisi odazvali našim molbama za podporu, ali sakupljene svote ne odgovaraju našem očekivanju. Priznajemo, da su tome donekle krive i iznimne prilike u domovini, ali kad bi nas se svaka obćina sjetila ma i najmanjim darom, sakupljena svota ne bi bila zaostala za onom prvašnjih godina.

Isto vrijedi i za novčane zavode. Ima među njima takovih zavoda, koji nas se sjećaju upravo ljeplim i izdašnim podpora, kao što je posujlnica u Volostom sa 1000 K, Banka za Primorje na Susaku sa 150 K itd., no ima i takovih, od kojih nemamo nikakve pomoći, a to moramo duboko da potaljimo.

U ime zapisa primili smo K 111-64, što nam ih je ostavio pok. Josip Crnković; K 25-80 od pok. Jakova Groguričevića; župnika u Gudincima, K 10 od pok. Ivana ke Novel iz Prade, K 200 od pok. Josipa Bačića iz Rijeka, K 100 od pok. Antonije Radivo, K 100 od pok. Iva Jelića, K 980 od pok. Josipe udove Sajko.

Poznato je slavnoj skupštini, da je ne zaboravni naš prijatelj blagopok. Adolf Petru iz Osjeka još prije dvije godine ostavio Družbi K 25.000. — Prigodom ostavinske rasprave izbile su neke razlike, i sa strane rodbine podignuti izjavni prigovori, ali ne protiv našega zapisa, što pokojnikovim rođacima služi za čast. Porod toga ispostavilo se, da je pokojnikov imutak iznosio nešto manje, pa su prema tomu i pojedini zapisi smanjeni. Uza sve to je naša Družba dobrotom pokojnikovih srodnika i prijateljskim zauzimanjem gg. odvjetnika dra Pinterovića, dra Vladimira Kovatovića i dra Papratovića dobila K 20.240, koji nam je iznos ove godine isplaćen. Zahvaljujemo i ovim

putem svima, koji su se trudili, da se pokojnikova posljednja volja ispuni. Družbinom dobroćinitelju blakopok. Adolfu Petru, kličemo još jednom Slava!

A vječna spomen neka je i svim pokojnicima, koji se na smrti sjetiše ove naše Družbe!

Lanjske su godine pristupili našoj Družbi ovi članovi utemeljitelji: Gđa udova profesora Čičigoja, Rijeka, te gg. Ziga Golubić, učitelj, Novo Selo, Čorak Kresimir, Zadar, Bobić Vasilije, Opatica, Ferdo Solar, Irgovac, Zagreb (I. obrok), Vjencoslav Smokvina, Susak. Prema tome svih članova utemeljitelja naše Družbe koncem god. 1912. bilo je 168.

Izim toga je naš davni član utemeljitelj Hrvatska poljodjolska banka u Zagrebu dostavila Družbi u istu svrhu daljnjih K 300. (Stiedi.)

Sastanak Političkoga Društva u Pazinu.

(Svršetak)

Talijani su još uvijek gospodujuća stranka u Istri. Na liepi način u smislu zakona i pravice oni nećo da nam ista daju. Vlada, koja je dužna da štiti zakon, da prisli! Talijane na vršenje istoga, toga ne će da učini.

Dva bi bila puta, kojima bi se moglo doći do naših prava. Prislilni put i put kompromisa, dogovora. Prislilnim putem ne možemo, jer bi nam u tom slučaju došlo u susret bajuneta, koje bi nosila naša vlastita djeca. Kompromisnim putem sa Talijanima isto ne možemo doći do

Kanalizacija Vranskog jezera na otoku Cresu.

P. Joso Paradić. (Svršetak.)

Potročak za malaričnu kuru.

Država troši godimice na malaričnu kuru oko K 15.000. Jedan je liečnik u tu svrhu na sjevernom dijelu otoka Cresu, a drugi ima Lošinj i Južni dio otoka Cresu. Za tim su u pojedinim mjesecima pomagati liečnika, koji dijele kininova tablete, i ovi pomagači dobiju godimice oko 100 do 200 K nagrade. Dakle što liečnici, što pomoćnici, te što opet kinin, držim da nisam pretjerao, kad sam rekao, da država potroši godišnje K 15.000. Eto i tih bi 15.000 odputo, kad bi se provela kanalizacija Vranskog jezera. Jer, uredimo i opskrbimo narod sa zdravom vodom, pa je svršio svaki govor o malariji.

Gradnja cisteranja.

Pošto na otoku Cresu i Lošinj u ima vodenih vrela ni lavora, nego, kako već spomenub, tko nema svoje vlastite cisterne, mora piti vodu iz kaljuša i bara. S toga mi, koji ovdje živimo, vidimo, da svaki seljak koji misli uzidati novu kuću, da nasprije ikopa i uzidje cisternju.

Računali kako mu drago, jedna cisternja stoji minimum 1000 K. Svota ova inače nije velika, nu za našeg seljaka i praveleka. Potrošili najprije ovu tisuću za cisternju, a za tim drugih tri, četiri, pet za kuću — svo kamo dodjemo. A koliki su opet, koji neće radi toga niti da grade kuće, nego se tisuću kako mogu i gdje mogu.

Recimo, da se u kotaru Lošinjskom godimice samo 60 cisteranja uzidje, i da stoji svaka samo tisuću kruna, dobijemo ukupni potročak od 60.000 K. Kad bi se izveo vodovod i taksiralo tog bijednog seljaka za uporabu vode i 10 K godišnje, on je drage volje isplaćivao, jer bi znao, da će tekar u sto godina isplatiti 1000 K — koje bi inače morao odmah investirati za vodu. Dapače peti dio kamata od 1000 K isplaćivali bi mu godimice vodu.

Dakle i u tom pogledu na sad seljak štetoje godimice svotu od K 50.000.

Fekupimo sve u jedno.

Pućanstvo otoka Cresu i Lošinja štetoje godimice:

1. na očarstvu	K 104.000
2. na površarstvu	100.000
3. na gradnji cisteranja	50.000
4. malarična kura	15.000
ukupno	K 359.000

Ne idem dalje. Ostavit ću i voćarstvo i mječkarstvo i peradarstvo i sve druge priredne gospodarske grane, ostajem samo kod ovoga, što spomenub. Ne ću spominjati ni ogromnih troškova, koje narod podnaša radi bolesti, kojim je utrok uzivanje nezdrave vode; ne ću ovamo računati ni državne troškove za dovoz vode na ove otoke, sve ću to i sve ostalo mi-moidi i ograničiti se na gornju svotu.

Dapače bit ću još toliko popustljiv i unijeren, da ću i od gorrije svote t. j. od K 359.000 odbaciti K 109.000 nek ostane ravnil K 250.000.

Gospodo moja! pred tom svotom treba sustati i zamišliti se, je li to istina ili bajka? Nije bajka, nego žalosna istina, koju mora pretrpiti svako godine naš tužan Cresan i Lošinjan.

Zaključimo.

Spomenub na početku ove radnje, da bi kanalizacija Vranskog jezera stajala oko dva milijuna kruna i rekoh istodobno, da je ta svota upravo nitta prema šteti, koju trpe godimice stanovnici ovih otoka.

Ne dra milijuna, nego na stolino milijuna je ovaj tužan narod već izgubio radi nečistice vode; a ipak na to izgubljene milijune nitko ni ne misli, nego ova dva milijuna oćem domovine silno brige zada-

vaju, ova dva milijuna velim, koji bi rentirali sto po sto. Ta, ova dva milijuna u osam su godina isplaćena. Dvjestepedeset tisuća narod godimice štetoje radi oskudice vode, a oćem puta 250.000 je dva milijuna kruna.

Eto dakle! Kanalizacija Vranskog jezera nije nikakva utopija, nije nikakav monstrum, nego je akrajna i prijevka nužla.

Narod creaki i lošinjeki i danas plaću prilićno velike namete i adicijonale; udarimo mu i za vodu namet, pa ako hoćemo još i dvaput toliki, samo mu recimo to plaćas za vodu i on će štiniti.

Na noge vas dakle, svi, bez razlike narodnih osjećaja. Poradimo svugda i svagdje gdje možemo, da se ova ideja ostvari. Sagradit ćemo si vječni spomenik. Narod bit će nam za uvijek haran. Nek nam ne imponiraju ona dva milijuna, što bi izjela kanalizacija, nego nek nam imponiraju i savjet grizu oni na stoline milijni, koje je narod stetovao i koje će još morati trpjeti, ne nadje li milosrdne ruke. Svima nam mora biti geslo unaprijed: »Kanalizacija Vranskog jezera, valja da se provede«.

Rekoh i

Belej, 20. svibnja 1913.

uspjeha, jer ih za sada još uvijek vlada protežira.

Red nam je dakle ustrajati, ne popuštati, ovako dalje ne može do vijeka trajati. Morati će doći do promjena, možda dodje i do skorih novih izbora za zem. sabor. — Govornik vruće preporuča svima, neka se u tom slučaju pokazuju onakovi, kakvi su bili god. 1907., neka ih vodi isti duh sluge i oduševljenja.

Govor dra M. Laginja.

Nakon pomno saslušanja i odobravanjem popravnog govora dra Kurelića, ustao se da govori naš stari vođa dr. M. Laginja, kojega je narod odmah u početku burno pozdravio. Kao uvijek, Laginja je mirno govorio. Laginja ne raspuljuje duhove, nego svojom blagom besjedom dopire do srca i duše slušatelja. Ugodno je Laginju slušati i koristno njegove krasne naputke slijediti.

Laginja je u početku govora dao izrazu svojem veselju nad tolikim brojem naroda. Rekao nam je najprije nešto o velikoj politici, tičuće se cijele države u kojoj živimo. Ta je država — veli govornik — od mnogo godina raspolovljena. Naš hrvatski kralj je cesar u Austriji i kralj u Ugarskoj. Ovo razdvojenje akodi mnogo cijeloj državi, smeta mnogo vladaru a akodi najviše našem narodu, koji je također raskomadani, malo amo, malo tamo. Mi smo Slaveni u većini u Istri, Dalmacija, Bosna i Hercegovina, Banovina (Hrvatska i Slavonija), Kranjska, skoro su svako isto naše zemlje. U većini smo u Gorici, imamo nas lijepi broj u Koruzkoj i u Stajerskoj. Sve ove zemlje, u kojima živi naš narod, skupno uzete veće su od mnogih slobodnih država Europe, koje krasno napreduju. Kod nas što vidimo? U Banovini zapovjeda Madjar i našem narodu slabo ide. U Dalmaciji zapovjeda više Nijemac, i našem narodu slabo ide. U Istri zapovjeda svaki, samo mi ne, a kako nam ide, to dobro znamo. I tako dalje po svim ovim našim zemljama.

Videći sve to, ja velim, da dok mi svi ne budemo okupljeni u jednom saboru, ne budemo imali jedan zakon, ne dobi jemo našu narodnu autonomiju, ne će nam biti pravo. Mi moramo svi nastojati, da se ojačimo gospodarski i da se svi mi ujedinitimo, da se u habzburškoj državi ujedini sav naš narod, i onaj dio naroda, koji svoj jezik zovu hrvatskim imenomom, i onaj dio naroda, koji svoj jezik zove slovenskim, i onaj dio naroda, koji svoj jezik zove srpskim. Sami moramo biti gospodari u svojoj kući. A naravski bili će uvijek i skupnih stvari s ostalom monarhijom, kao n. pr. vojništvo, novčarstvo i drugo. Mi sada u ovakvom stanju tekarska našu muku možemo dobiti kakovu ogledanu koi. Raditi moramo sami sa svim silama, da se riješimo ovakvog stanja, a ne samo zahtjevati od drugih, jer zahtjevati od drugih a ne raditi sami, to je najgora politika.

Nije dosta — veli Laginja — da budemo dobri Hrvati i da budemo ujediniti, moramo imati i pameti, inoramo se čuvati smutnje. Opres i poštenje neka vlada među nama. U jednu riječ budimo pravi kršćani. Potreba vjere je očevitna. Ako vi jednom dječetu velite, da ne smije vjerovati, on neće nikada ništa postati, neće se niš abc naučiti, jer neće vjerovati ni učitelju svome. Laginja spominje teškoću rada u bečkom parlamentu, gdje odlučuju velike stranke, a mi smo Hrvati tamo u malom broju. Zahtjevo Slaveni u bečkom parlamentu zaboravljaju mnogo puta počnu priču o kralju Svatozluku i devet svesanih slaba, koje nisu mogla njegova djeca prihvatiti, te su i slavenski zastupnici više puta ne složni, na radost naših protivnika. Spominje najveću njemačku stranku, kršćansko socijalnu stranku, koju je držao prilično u redu veliki poštenjak i pravdnik pok. dr. Lueger, nego zahtjevo po njegovoj smrti, prevladali su

u toj stranci velikonijemci. Nadaismo se, da će se i tamo pročitati prilike.

Zatim se govornik osvrnuo na Političko Društvo, te vruće preporučio svim svećenicima, svim učiteljima, svim glavarima, obiteljnim barem uglednijih, neka se zalažu u društvo. Bavi se zatim sveopćom gospodarskom krizom, te je dokazao, da i ipak kod nas nije najgori, i ako je slabo. Kod nas se ipak daje što postići, samo valja da se sami mičemo. Govornik je više puta bio na ministarstvu pitati radi stierne ili ina potrebe u kojoj općini, te bi mu znali odgovoriti, da je novac već pripravljen, samo čekaju neka općina učini svoju, neka podnese naert, neka se obveže nadoknaditi što manjka, a toga mnoge naše obćine ne čine. Valja neprestano moliti, neprestano dodijavati, ali i nešto raditi, pripraviti u početku nešto, da se tim lakše sve dohije. Inače sve naše molbe ostali će za uvijek spavajuće. Taljani su pametniji od nas, oni učine sve prve pripreve, počnu delo, a onda pitaju poipore za njegovo nadaljevanje.

Nakon što je Laginja vruće preporučio narodu neka se najviše u se uzda i sam radi, svršio je svoj govor, a mnogobrojani ga je narod iz srca pozdravljao.

Primljena resolucije.

Nakon Laginje govorila su kratko veleč. gospodin J. Grašić, zupnik u Bernu i gosp. dr. I. Prudan iz Pazina. Grašić je konstatirao strahoviti nemar, što vlada u zem. Odboru, kod kojega spavaju bezbrojne molbe za razne naše velike narodne potrebe, kao što kod Gospodarskog Vijeća, koje u obće ništa ne radi. Kudi ponašanje vlade, te predlaže, da se danas glasuje povjerenje našim zastupnicima i neka se izrazi prosvjed proti Vladi.

Dr. I. Prudan predložio je svoju resoluciju skupštini na odobrenje, u toj resoluciji sadržan je i predlog veleč. Grašića, čija je također cijela točka 5.

Postavljena resolucija na glasovanje primljena je jednoglasno.

Resolucija glasi:

Resolucija.

Pouzdanici „Političkog Društva za Hrvate i Slovence u Istri“ iz pazinskog sudebnog kotlars na sastanku držanom u Pazinu dne 19. 6. 1918

1. Primaju na snanije izvješće zastupnika na carev. vijeću i zem. saboru, te izražuju istim svoje potpuno povjerenje.

2. Obzirom na nastavno pravedjanje i sada već službeno usvajivenu jezdu tuđinjstva na naš dom, smatraju jedinstven i slozan rad hrvatskog, slovenskog i srpskog plemena u habzburškoj monarhiji neobnohim preduvjetom za uzdrzanje naše ugrozene narodne egzistencije i narodnog posjeda.

3. Uvidjavući akciju bečkih i peštanskih odlučujućih krugova, naperenu na slomljene naše otporne narodne snage i posvećanog podjarmljenja našeg naroda tuđjanskim interesima i tuđjim nacionalnim težnjama drže, da samo jedinstven, odlučan, bezobziran i neustranaki nastup, naše narodne delegacije u svim parlamentarnim skupinama je u stanju, da odkloni od našeg naroda to strajno namjenjeno mo zlo.

4. Upozoruju hrvatske i slovenske zastupnike na istarskom saboru, da odlučno odklone svaku nagodbu sa talijanskim zastupnicima, ako ista ne stoji na faktičnoj jednakopravnosti na svakom polju javnog života e polmenice jezikovnom, gospodarstvom i prosvjetnom pogledu.

5. Prosvjeduju proti stanovistu, zauzetom od c. k. Vlade prigodom pokušaja uređenja sporazuma sa Talijanima u pokrajini, jer je u oćitoj oprijeci sa državnim i temeljnim zakonima i sa faktičnom razmjerom poštenstva obiju narodnosti.

Ovu odluku neka se daje do znanja zanimanim narodnim krugovima i ostalim kompetentnim faktorima.

Spominjemo još govor poljudjelca Petra Siročića iz Trviza. Preporučio je svima, da slijede stope naših starih vojda, pod kojima smo postigli lijepih uspjeha. Navalo je na one, koji bi htjeli sijati smutnju u našim redovima.

Predlozi glede pouzdanilčkog Vijeća.

Zatim se je prešlo na zadnju točku dnevnoga reda, te su prisutni pouzdanici predložili odboru imena ljudi, za koje misle, da bi mogli biti imenovani u pouzdanilčko Vijeće. Svaka je općina predložila za se. Red je sada na odboru Političkog Društva, da slijedi dalje ovim započetim radom.

Time je iscrpljen dnevni red. Predsjednik P. D. dr. Dinko Trinajstić je ponovno zahvalio svima na brojni odaziv. Preporučio je svima, odnosno na Laginjeve riječi, da moramo biti dobri kršćani, neka nas u svemu vodi i ljubav, ona prava kršćanska ljubav, bez koje sve propada. Neka se svi kao prava braća susretamo i pomažemo, neka kršćanstvo naše bude ne samo na jeziku, nego i na djelu.

Time je ovaj sastanak dovršen. Slije dilo je zatim upisivanje novih članova i uplata članarine. Uspjeh bio je kravan. Narod se je zadragana srca odalečio od dvorane i uputio svojim kućama, zadovoljan nad cijelim uspjehom i tvrdom odlukom, da će slijediti po naznačenom mu putu.

Iz carevinskog vijeća.

U Beču, dne 22. juna 1918.

(Svrstetak).

Zastupnik Spinečić počima svoj govor hrvatski, govori pak njemački kakvu uru i pol a prate pozorno njegov govor Hrvati, Srbi, Slovenci, razni Česi i Poljaci, pa i neki Njemci. Spominje muke, što je naš narod pretrpio zadnje doba, kad bijase svaki čas u pogibelji, da njegovi sinovi vojuju proti svojoj braći s kojom su stoljetja vojevali proti Turskoj. Prikazuje, kako se je austro-ugarska diplomacija već u oći balkanskog rata pokazivala prijateljskom Turskoj i Albaniji, a neprijateljskom Jugoslavcima, imenice Crnoj Gori i Srbiji; kako je posije sjajnih pobjeda balkanskih država doista napuštala misao o cjelovitosti Turske, ali odmah napravila osnovu za novu Tursku, za Albaniju. Simpatije našega naroda, reče, i njegovih zastupnika bile su na strani bojnoinika za slobodu proti suzanjstvu. Hrvatskoj bila je od mudrih glava dosudjena znamenita zadaća, ona je imala igrati u rješenju iztočno pitanja prvu ulogu. Što nije, i ako je monarhija izšla iz balkanske krize praznih ruku, kriva je politika austro-ugarskih državnika, neprjateljaka Hrvatskoj. Dok su Hrvati sa svojom braćom Srbima vojevali proti Turskoj za svoju zajedničku domovinu Hrvatsku, bila je uz Mijetaku baš Austro-Ugarska monarhija, koja je nastojala oslabiti moć banova hrvatskih i same Hrvatske. I u posljednjim desetogodišnjima nastojala je o tom istrgiti Hrvatalima iz njihove tjela gradova i cijelih predjela. Sad bi se još kojekada moglo i spasiti, al se i napried vodi Hrvatima neprjateljaka politika, na van, i u nutarnjosti. Govornik dokazuje to i za nularnju politiku, pak, odgovarajuć Doberniku, veli, da trizalizam ne znači drugoga nego emancipaciju Hrvata, Srba i Slovenaca od prevlasiti njemačke, madjarske i talijanske. Dobernaik predbacuje također tako ne radi toliko za državljane ove monarhije, koliko za njemačko i dovikuje mu, nek on i njegovi drže „prate k sebi“ obzirom na hrvatske i slovenske zemlje kao i na more. Osvrće se pak posebice na krivice, što se dogadjaju našem narodu u Boani i Hercegovini, u Hrvatskoj i Slavoniji; pak krivice što se nanaseju Slovcncima i u Hrvatima samo na školakom polju u Koruzkoj, Stajerskoj, Kranjskoj, Trstu, Go-

rskoj i Istri. Zaključuje, da je iz svega rečenoga razvidno razpoloženje našega naroda, a to razpoloženje može se označiti sa nezadovoljstvom u najvećem stupnju. To će prestati jedva tada, kad prestane sav zulum što se poćinja na našem narodu. I za to nije dovoljno da se udovolji pojedincu, ili pojedinim skupinama, pojednim pokrajinama, jednim ili drugim činom. Treba zadovoljiti cijeli narod u svim pokrajinama, izpunjenjem njegovih nadasev opravnih zahtjeva. Glasovali će skupa sa svimi Hrvati i Slovenci proti proračunu. (Ovaj važni govor doniet ćemo u budućem broju kao prilog u posebnoj knjižici).

Dr. pl. Loewenstein iztiče u svom govoru kako su Poljaci Galicije imali trpiti posljednje doba radi obće napetosti i mobilizacije.

Svečery opravdava čekim jezikom, zašto će on i njegovi drugovi glasovati proti proračunu.

Hauser, opat i zemaljski kapetan Gorinje Austrije, veli, da se moramo osjećati osramoćenim, što parlament nije čestitao njemačkom caru za njegov jubilej. Njemački car da je muž, da je značaj i saveznik našega carstva. (Njemci živo pljeskaju svoj toj drzovitosti Njemca sa crkvoim i svjetskim časlima. Slaveni prigovaraju.) Slaveni da su se bar mogli pridružiti ruskomu caru, koj da je njemačkom čestitao. (Nova njemačka drzovitost.)

Izvjestitelji predloga manjina.

Hauser je bio posljednji govornik u raspravi. Slijedilo su zaključno rieči raznih izvjestitelja a predložima, za koje su bile u proračunskom odboru samo manjine. Među tima je bio prvi Vrstovšek, koji je s nekim drugovima predlagao, da se proračuna predje na dnevni red. On se je najprije oborio na Hausera, te mu doviknuo, da nije nepristojno to, što nije njemačkom caru čestitao parlament, u kojem ima toliko narodnosti, nego je nepristojno ono, što Njemci u parlamentu često poćinjaju. Objaruju se na Dobernaika, prikazuje, kako Njemci nepravedno postupaju sa Slovcncima. Osobito u Koruzkoj.

Medju govornicima predloga manjina bio je i česki radikalac Choc.

Zast. Blankini pod formom stvarnog izpravka veli, da je kriva preuzetnost Njemaca i Madjara, što se ne rješava jugoslavensko pitanje. Nije bila vojna na Balkanu vojna za plienom, nego je vojna za plienom, grabeži, umoralnima ono što hoće Dobernik i drugovi. Pod istom formom stvarnog izpravka polemizirao je proti Doberniku zast. dr. Ravnhar.

Izvjestitelj većine — Burni prizor.

Izvjestitelj većine proračuna dr. Steinwender, imajući zadnji rieč, reče, da Choc i drugi Slaveni nisu samo protiv čestitke njemačkom caru, nego i proti (svosvi). Rieči izvjestiteljne upalile su u parlamentu, koj bijase mnogobrojan na okupu. Slaveni svi bez razlike prosvjeduju proti drzovitosti izvjestiteljevoj; buče osobito radikalni Česi. Njemci svi bez razlike, i kršćanski i nekršćanski, medju njima i crkveni dostojanstvenici povladju izvjestitelju i pljeskaju. Predsjedniku ne koristi zvoniti. Čeka da će popustiti, ali se svaki čas buka ponavlja. Na znak jednoga od vojda Njemaca, dra Grossa, Njemci se utjeljavaju i sjedaju; Gross se oduljuje i do Poljaka, da ih nagovori da sjednu, ali oni stoje. Stoje svi Slaveni i socijalni demokrati; sjede Njemci, a valjda i Talijani. Volika većina, proti velikoj manjini. Značajan prizor. Poslije kakvog četvrt sata ide ministar predsjednik k izvjestitelju pak k predsjedniku kuće. Oraj pretirava sjednicu, tobož na 6 minuta. Bila je pretirana čitav sat. Sastali se starješine klubova. Jedini dr. Gross je opravdavao Steinwendera. Drugi svi odudjivali i zahtjevali, ili da ga predsjednik pozove na red, ili da Steinwender opozove, ili da drugi preuzme referat. Naj-

više se ih izjavilo za ovo posljednje. Ali nije nitko htjeo preuzeti referata. Vidilo se je ministra predsjednika, gdje u prisustvu dvojice ministara i obkoljen zastupnicima, sastavlja izjavu, koju bi morao Steinwender dati. Najprije je citaju slavenske grupe i zadovoljavaju se njom; pak njemačke, i one su zadovoljne; pak i sam Steinwender. On odlazi na svoje mjesto, noseć onaj sastavak ministra predsjednika. Vlada grobna tišina. Prekida ju jedan Njemač sa „Hoch Steinwender“, čemu sliede prosvjedi Slavena. Onda se ipak sve primiruje. I Steinwender čita izjavu. U njoj žali, što je uznemirio i razdražio kuću. Priznaje bez obzira, da je prekoračio svoju zadaću kao izvjestitelj, a da je ono samo njegovo mnenje bilo. Što se pak tiče njegovih posljednjih rieči, on njima nije podvujio u pravo kuće da sudolučuje u pitanju izvanjske politike.

Glasovanje.

Iza te izjave glasovalo se je dugo vremena o predlozima manjina, o predlozima većina proračunskog odbora i o resolucijama. Predlozi manjina, svi, bili su zabaceni, neki običnim, neki poimeničnim glasovanjem. Predlozi većine, to je privremeni proračun, bio je prihvaćen sa glasovima njemačke sveze, njemačkih kršćanskih socijala, Talijana, Poljaka te Mladog čeha i katoličkih Čeha. Proti proračunu glasovali su ostali Česi, Rusini, Slovenci, Hrvati i Srbi, te socijalni demokrati.

Medju napose prihvaćenim resolucijama bila je prihvaćena jedna Treslć Choc, kojom se poziva c. k. vlada, da bezodvlačno odpušti sve rezerviste, nalazeće se na južnim medjama monarhije.

Pretrgaće sazjednaja.

U sjednici od 20. junija obavilo se je najprije treće čitanje privremenog proračuna, koj bijaše prihvaćen od stranaka kao i u drugom čitanju. Iza toga rješeni su razni izvještaji, kod kojih ne bijaše većih rasprava i ovjerovilo se neke prijeborne izbore.

Prešne predloge glede podpore u biedu uputilo se je c. k. vladi pozivom, da jih uvati.

Već kasno u večer bila je sjednica zaključena, a s njom i zasjedanje prekinuto.

Položaj na Balkanu.

Pula, 2. julijsa 1913.

Na Balkanu se krv lije . . . ali ne za oslobodjenje ispod suzanstva, nego se nemilosrdno proljeva bratačka krv za premoć jednoga nad drugim; kojlu se braća za zemlje što su je zajedničkim oružjem usela natrag svojem petelagodinom zulumčaru i tiranu.

Očekivalo se, da će se Srbija i Bugarska uplivom Rusije mirno nagoditi, ali se njihova čete počele klati a da nisu ni čekali posredovanje Rusije niti navijestile rat jedna drugoj. Neprijateljstva počete već prošlog tjedna između malih odiela bugarskih i srbskih četa kod Zlatova na spornom osvajenom zemljištu, a kasnije se sukobi razširise i pretvorise u prave velike bitke. Bugarska se bori na dvie strane proti Srbiji i Grčkoj. Glavne oružane sile stoje na medji bugarsko srbskoj i na ovrženom zemljištu oko Skoplja jedna proti drugoj. Tako je došlo osobito do šestokog sukoba između Srba i Bugara kod Štipa, pri kom je palo vrlo mnogo mrtvih s jedne i druge strane. Nakon krvavog boja Srbi su potisnuli Bugare i zauzeli važno mjesto Krupiste. Kako glase vesti rekbi da su Bugari počeli prvi napadati. Na starij granici Srbije i Bugarske još nije došlo do sukoba. Do glavnoga boja da će doći na Orčjem polju, osamlju što su zajedno Srbi i Bugari uzeli Turkom, i na tom polju operiraju i bugarska i srbska vojska za napad.

Na grčkoj medji traje lakodjer neprekidno boj između Grka i Bugara. gdje su Bu-

gari potisnuli Grke natrag. Grčke čete razoružale su pak bugarsku posadu u Solunu i zarobili, te su samo jednom bugarskom generalu dozvolili izlaz iz grada.

Viesti glase suglasno, da su svagdje Bugari izazvali sukob. Sve te borbe dogodile su se u subotu i nedjelju. Svuda pak, i u Bugarskoj i u Srbiji vlada veliko oduševljenje za rat, koji je sada neizbježiv. Tako se javlja iz Grčke, da je ova već navijestila rat Bugarskoj.

Medjutim Rusija djeluje živo da zaprijeti rat, te je svojim poslanicima u Beogradu, Sofiji i Ateni nalozila, da zadnji put opomenu saveznike neka se okaue neprijateljstva. Ujedno pozivlje Rusija balkanske ministarske predsjednike, da dodju u Petrograd.

S druge strane je opet Rumunjska mobilizirala svoju vojsku, te se grozi, da će preći bugarsku granicu, ako budu Bugari nastavili akciju proti Srbiji i Grčkoj. Rumunjska naime neče, da se Bugarska preveć ojača na Balkanu, jer bi tada postala pogibelnim susjedom Rumunjske.

Kako će se sve to razviti i urediti, teško je nagadjati; položaj je vrlo ozbiljan i do skrajnosti napet, te ako Rusiji ne uspije u zadnji čas umiriti saveznike, moze već danas nastati na Balkanu krvaviji rat od onoga, no što su ga balkanski saveznici izdržali sa Turkom.

**Pogled po Primorju
 Puljsko-Rovinjski kot.**

Narodni blagdan proslaviti će ove godine sva slavenska društva u Puli u nedjelju 6. julijsa 1913. popodne pod pokroviteljstvom g. Nikole vit. Mardetića sa velikom pučkom zabavom u vrtu Narodnoga Doma uz sudjelovanje Sokolske fanfare, dječjeg mješovitog i muškog pjevačkog zbora te uz trajnu raznih šaljivih i ugodnih igara i iznenadjenja, sve u korist hrvatskoga školstva. Početak točno u 4 sata po podne. Ulazina 40 para po osobi, a darovi se primaju sa zahvalnošću.

Dužnost je svih Slavena Pule, svih prijatelja hrvatskoga školstva u ovome gradu, da dodju na proslavu Narodnog blagdana i dadu svoj prinos u plemenitu svrhu, za uzdržavanje i promicanje narodnih škola. Pula, 1. julijsa 1913. Odbor.

Narodni blagdan u Puli. Iza braće po drugim hrvatskim i slovenskim zemljama nisu htjeli zaostati ni Slavini Pule, nego se i sva naša slavenska društva u Puli združise u složno kolo i preuzeše častnu zadaću, da dostojno proslavimo i mi u Puli Narodni blagdan u spomen i slavu Apostola i Svelitelja svih Slavena sv. Cirila i Metoda, koji prvi počete naučati hrvatski rod u istinama kršćanstva u njegovom materinskom jeziku.

I naša zaslužna Družba sv. C. i M. uzela je imena naših Apostola i prosvjetitelja, da po njihovim slavim imenima i pod zaštitom sv. Cirila i Metoda širi našu materinsku rječ medju našom mladež, da ju zaštiti i očuva od olimacije i očiste pohlepe nezasičnih Talijana, koji nastoje svim sredstvima, novcem i vlašću istarske jušte, da što više naše nekaje dječice ugrabe svome rodu i materinskoj rieči, te da je survažu u vječno robotvo talijanstva, aramtne izdaje i odmetnuča od vlastitog roda i doma. Tome kao utok uspješno djeluje naša Družba sa svojim školama, koje uzdržaje jedino darežljivim prinosima dobrih Hrvata i Hrvatice te ostale naše slavenske braće i sestara.

Ponukom naše zaslužne Družbe preslo je u običaj, da se svake godine 6. julijsa, dan sv. Cirila i Metoda proslavi kao Narodni blagdan, da se time s jedne strane odužimo slavnoj uspomeni naših apostola i prvih Prosvjetitelja, a s druge opet, da se tog dana sjetimo milodarima naše Družbe, koja tako hvaljevrično i po-

Porečki kotar

odružnica Družbe sv. C. i M. u Puli obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu u nedjelju dne 6. julijsa o. g. u pol sati prije podne u školskim programima. Iza mise biti će ples u dvorani nadrije Punisa, te se preporučuje rodbinama iz okolice, da toga dana posjete o većem broju našu skupštinu.

Koparski kotar

odružnica Družbe sv. C. i M. u Ljuzak i okolici obdržavati će svoju odišnju skupštinu u nedjelju, dne 13. i na 5 sati po podne u Sorgobanima lénim rasporedom. Prije i iza skupštin bit će ples u korist Družbe. anovi! Dužnost nam je, da se preo iz mrtvila, u koje zapadamo nešto om a nešto tuđom krivnjom. Prija i susjed! Puzite nama liek, da se semo vlastitog nehaja. Nek iskra pane ganj gori. Odbor.

Kranina i Jurina

Si bil Juro na skupščini Družbo va Krišanu? Sam, zač pitaš? Otel bin znati, ki su ono bleli va oštariji, dokle su naši govorili pred krišovom? Ki ćeš drugi da bleje, ako ne blago, I ja mislin tako, samo ne znam, ako su ono bile koze ali tovari? Ja mislin, da su bile koze, a oni, ki su ih poslali tamo i platili, da onako bleju, ono su pravi tovari. Nebogi Talijani! Već njen mora po vražju slabo hodit, kad hoče da od ljudi delaju blago. Ča ćeš no? Blago najradje hodi za blagom.

Izne primorske pjesni

Društva za podučavanje nepismih primamo: Zagreb, dne 25. lipnja. Slavno uredništvo! Molimo slavno uredništvo, da bi u interesu latine izvo-uvratili u svoj cijenjeni list ovaj naš k kao ispravak na napadaj „Pučkog telja“ na naš klub, a koji je izišao sljednjem „P. P.“ pod naslovom „Na oprez!“

Ima je, da „ABC“ kani izdati „Hrvat-rodni kalendar“ za god. 1914. Iza-že zato, jer na to kao društvo za prosvjstu ima pravo, a prema svo-ravilima i dužnost mu je širiti pro- u narod. Dokazano je, da su u nas žari jedno vrlo važno sredstvo za prosvjetu. Toga se eto sada lača i „Tine odpada i tvrdnja „Pučkog telja“, da je motiv, koji je društvo izdavanja kalendara rodio, bio konku- a kalendaru svetogjeronimskom ili drugom. Nakladu u kojoj će se sati kao i cijenu kalendara, mislimo, lemo pravo sami ustanoviti. Ako pak ustanoviti cijenu 40 para, znači to, da ga po tu cijenu možemo bez štete za društvo.

Izvin izvještajima naglasilo se jedino i da kalendar biti uredjen u čisto malom duhu. U njemu saradjuju onajlie mladje sile. Kalendar još izišeo, pa je vrlo neumjesno od- „ABC“, da već sada govori o sadr-

žaju kalendara, koji će tobože „dati na-rodu bezvjerjisku, indiferentnu kulturu“ — a o samom sadržaju naprosto još ne može ni znati ništa.

Što se tiče tvrdnje, da sadašnji „ABC“ ne jamči za valjanost sadržaja, jer da je društvo u rukama naprednjaka, primje-ćujemo, da društvu nije zadaća natezati se za kulturna uvjerenja s ovom ili onom grupom, nego mu je zadaća izkjučivo širenje prosvjete u narod, što društvo nastoji postići saradnjom svih grapa bez obzira na nečije kulturno mišljenje. Tome je dokaz to, što društvo ima dosta članova, koji su ujedno i članovi djačkog katoličkog društva „Domagoj“. Bili ti članovi ostali u društvu; kad bi ono bilo izkjučivo naprednjačko? Mislimo, da je nelijepe od „Dobrišana“, kad neislinito lisa u jedno pučko glasilo o društvu, kojemu je zadaća prosvjetljivati taj puk, pa tome društvu podvaljivati nakane, kojih ono nema.

Što se napokon tiče molbe društva „Dobriša“ istinita je tvrdnja „Dobrišana“. samo što on podmiče druge motive, zbog kojih je molba odbijena, koje motive je sam izmislio. Postoji odborski zaključak — stvoren za odobrovanja prijateljskog od-bora, a potvrđen po glavnoj skupščini 17. studena 1913., po kome se ne daje nikomu članke badava. Motivaciju tog zaključka vam prilazemo. Ako se kada davato badava, bilo je to prije toga zaključka, kasnije se badava nije davalo nikome. S jednakih razloga odbijena je molba „Napredka“ i „Zajednice“ u Bosni, ferijalnog i prednjačkog kluba „J. Janušić“ i kluba „Istra“ pa i „Dobriša“.

Ono dakle, što tvrdi „Dobriša“, nije istina, a da li je napisano hotice ili nehotice — ne znamo.

Ovo konstatiramo istini za volju i da obranimo društvo od neumjesnih i neosnovanih napadaja ljudi, koji društvo ne poznaju.

Nadamo se, da će nas „Dobriša“ u buduće posjediti od sličnih napadaja. — Za „Društvo hrvatskih sveučilištaraca ABC za poučavanje nepismenih“: Srećko Zuplia, predsjednik, Nikola Filipović, tajnik u. z.

Narodni blagdan. Izšla je pod ovim naslovom knjizica, što ju je još od prije bila najavila „Narodna Zajednica za Istru“. U knjizici je krupnim potezima iz-taknuto dvojako značenje narodnog blag-dana za istarske Hrvate. Očrtan je u kratko rad svata braće na vjerskom i kulturnom polju našega naroda, prikazana je potreba naše Družbe kao i dužnost svakoga Hrvata, da ju što bolje podupre. Knjizica će dobro doći orobite onima, koji žele predavati o narodnom blagdanu. Cijena je knjizici 10 para. Dobiva se kod „Narodne Zajednice za Istru“ u Opatiji.

Novi glavni organ stranke prava. Dne 28. junija t. g. počeo je u Zagrebu izlaziti novi glavni list stranke prava za sve hrvatske zemlje pod imenom „Hrvat“. Pošto razni Horvati, Pazmani, Milobari, Franki, Rauchi itd. nisu povratili novinu „Hrvatska“ vrhovnoj upravi stranke prava tako je to bilo zaključeno na vieću u Trstu, prestatje „Hrvatska“ biti glasilo stranke prava a najmanje pak za sve hrva-tske zemlje. Zato mi prosvjedujemo: da list „Hrvatska“ glasilo najnovijih magja-rona nosi naslov „za sve hrvatske zemlje“.

Pozivljemo naša društva i pojedince u Istri, da se predplate na pravo glasilo stranke prava a izbace iz svoje aršidine najnoviji magjaronski list „Hrvatsku“.

Za Družbu. Prigodom Narodnog blag-dana daje za društvu K 10.— velec. G. Antun Žic, šupnik u Lunu (otok Pag). — G. Grgo Buždon u Puli K 5.—

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu Vitanjskog društva za štednju i zajmove, koja će se obdržavati dne 20. t. mj. u 9 sati prije podne u prostorijama Družbine škole u Vitanjanu sa sljedjećim

dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika glavne skupštine od god. 1912.
 2. Odobrenje obračuna za god. 1912.
 3. Izbor novog upravnog odbora.
 4. Izbor nadzornog odbora.
 5. Slučajnosti.
- Vitanjan, dne 3. julijsa 1913.

Odbor.

zrtvovno nastavlja blagotvorni rad svete slavenske braće Cirila i Metoda.

Dne 6. julija slavi kao Narodni blagdan sav hrvatski svijet kriesovima po brežuljcima i priredjenjem javnih zabava ili sabiranjem milodara za našu Družbu.

Tako ćemo i mi Slaveni Pule svi složno proslaviti Narodni blagdan u nedjelju dne 6. t. mj. u prostranom vrtu Narodnog Doma javnim koncertom i drugim veseljem, kako to piše u programu, kojeg donášamo na drugom mjestu. Vri rado ističemo, da nam ne treba puno preporučivati našem občinstvu, da u nedjelju dodjemo svi na koncert u Narodni Dom u proslavu Narodnog blagdana sv. Cirila i Metoda, a na korist naše Družbe, jer se toj proslavi do sada uvijek odazvalo u liepom broju i rodoljubnim zanosom, pak očekujemo i ove godine častan odaziv a dapače i veći od prošlih godina, da pokažemo našem ljutom i naše krvi žednom neprijatelju Talijanu, da se naš rod probudilo iz dugog ana u koji ga zločinačkom svrhom uvališe Talijani i nedopušta više da ga dalje drži u tmini i neznanju, nego hoće i proslavom dana sv. Cirila i Metoda pokazati da želi svjetla i znanja i koracali putem slobode, pravde i napredka.

Zato u nedjelju poslije podne svi Slaveni mlado i staro, muško i žensko, u vrt Narodnog doma na proslavu Narodnog blagdana sv. Cirila i Metoda.

Izložba ručnih radnja. Družbina škole u Puli priredjuju izložbu ručnih radnja u prostorijama Čitaonice, na koju se pozivaju svi rodoljubi i roditelji naše djece. Izložba će biti otvorena 6. i 7. o. mj. od 8 do 12 sati prije podne i od 4 do 8 sati po podne.

Velesudaja i špijunstvo u Puli. Nećudite se tomu naslovu. Glasilo puljske kamore našlo je u trag velezazgranjenoj, u njegovoj glavi, uroti i špijunstvu u Puli, dakako sve u korist same Rusije, a špijunji su po „Giornalettu“ sve sami Hrvati.

Ta fajta, koja je pripravna za soldu prđati ženu, sestice, roditelje, otacblinu, vjeru i Boga, sada je izvan sebe i svaki se dan čita u kamorašiću od korsa u Puli o „senzazionali arresti dei serbo-croati.“

Što je u stvari, to će znati oni, koji istražuju. Svakako bismo jih upozorili, da se u tako skakljivim stvarima mora postaviti malo brnjice nekim novinama, pa makar one spadale u red bezuvjetnih pristasa trojnog saveza i pisale i dokazivale, kako u Puli djeca radnika Hrvata i oficira Niemaca i Čeha, ne mogu da budu drugo, nego li Talijani, ako se hoće, da dobiju neki pojam o ljubavi domovine i narodnosti.

Što je dakle sa tim špijunstvom u korist Rusije? Za stalno ništa, ali treba, da se u Puli izkaže policija, da se rehabilitira kamorra i da se izvrgnu pogibelji smjeha čak vojnički sudovi.

Prošlog čedna zatvorilo je naglo poštanski ured broj 8 (blizu Narodnog Doma) u Puli i nakon pregleda odveden je u zatvor predjednik tog ureda Nikolić. Mi ga pišemo tako, jer se tako izgovara njegovo ime. On sam pak piše se Nicolich, dakle po talijansku, govori u svojoj obitelji izključivo talijanski, podupirao je u prijašnja vremena kamorru, kao toliki drugi; sa svim tim ima „Giornaletto“, obraza pisati o arresti senzazionali di serbo-croati!

Prilvoren je doduše i neki porodu Slovenac, narednik domobranstva Schmutz, jer je od više vremena bilo sumnje, od kuda čovjeku onolik novac; kažu da je u istinu trošio preko reda. Pak je zatvoren Savo Jovančević, vlastnik hotela Balkau, kojega je morao prekratiti u hotel Austrija, da mu ne bude mornarici zabranjen polaz. Savo, bivši mornar-vojniki, koj je svoje doba spasio od propasti čeli brod ratne mornarice i njegovu momčad, čovjek koj pred svim gleda da poštenim načinom

zasluži štogod u gostioni i hotelu pa izdajaik, uhoda!

Doćim dakle po našem sudu ne biti ni govora o tom zločinstvu, re da je izbito na javu nešto drugo. Ka da su na pošti nasli velik manjak maće, da je te novce valjda davao ličih naredniku Schmutzu i drugom. A zašto? To će valjda doznati traga. Ako je istina što novine pišu se je pri pošti ustanovilo do 800 manjka, onda se svaki čovjek mora začuditi, kako li je to moguće uz nadzore, pregledbe i strogosti! Svi dajte pragmatiku, povedajte plaće, a se dogode ovakve svinjarije, onda se s plćima tišće.

Kukavel. Napasti koga iza ledja ili na jednoga, to je stari običaj kamor danguba i mularije u Puli. Tako te kamorine kukavice iskazale i nedjelje. Kad je jedna grupa od 4 mladica sa sokolskog sleta u Prema vraćaju se došla iz ulice Campomarzi Portoratu, navališe na njih iza ledja i dvadeset kamoraških danguba i kuki. Ali je ta šmrkava mularija slabo jer su baline sokolaša ovršile svoju nost i mnogi kamorašići umakoh bi još gorim balinama razbijene glave. je to trajalo kakvih deset minuta. P nasradina usudih se doći pred Narodni Dom, ali tu doblše takovu lekciju, i ih proći volja drugi put zanovetati.

Da su kamoraske dangube mogli valiti na naše, kriva je jedino policija nosno njozin šef mudri dr. J. Mlekun gospodini dozvolio je naime izlet u manturu pod uvjetom, da se ne smij korporativno gradom tamo ni natrag na male grupe. Tako su naš i ut pak su tako mogli preko dvadeset ba kamorasa napasti jednu takvu grupu 5 do 6 naših. A kad je već tako nar onda je g. Mlekun morao postaviti 2 do 3 stražara da zapriče napadajkob, a ne da budu pojedinci izvrcvarenju sa strane pripravne i sa ljene kamoraske bande. No ta naredi premudrost spretnog i sposobnog šefa ilicije dra J. Mlekusa.

Drugi put neka policija dozvoli izte povorci, pak će viditi, da se kamor neće ufati napasti, i tako bit će najlj sačuvan mir. Naši ljudi su naučili na i mir i neizazivju nikada, to kadgod išli na izlet skupno, nije došlo nikad sukoba, jer se kamorašići bojali naših; i nije trebalo policiji da pazi na mir. Ali da; policajna mudrost g. Miel je poznata u Puli tako, da će valje njegovi predpostavljeni uvidjeti da je za promaknuće iz Pule.

Kamorra opet a zatvora. Svima je još frisko u pameti porotna raspra Rovinju proti firmi Galante Fillinich radi krađe i prevara na občini puljs. Ta poštena družba četova i varalica bila je usprkos priznanja od talijar porote u Rovinju svjedočbu poštenia, je ta liepa. porota riesila to priznate i varalice. Proti riešenju je državno vjetništvo uložilo ništovnu zaobu, o k je vrhovno sudiste u Beču raspravlj dne 1. t. mj. i uništilo presudu talijan porote u Rovinju. Cim se je doznalo odluku vrhovnog sudista, zatvorila je licija članove poštenie družbe Fillinich Negri-a, dok je vođa te firme Gala već od prije u zatvoru, a ostali umak ponovnom uapšenju što su pobjegli u Italiju, neki u Afriku. Proti tima i će ponovno porotna rasprava. Ali ne u Rovinju nego u Celovcu.

Is Svet-Vinčenta. Hrvatska Čitaon u Sv. Vincentu obdržavala je dne 22. zabavu s plesom. Usprkos slabom vreme zabava je liepo uspjela, a to imamo i hvalliti liepom sviranju glazbe iz Roviskog sela, a zatim našim Kantabarcir gg. Jeverliniču i Kosi-u. Na zabavi se sakupilo za Družbu K 11-40 i to na pre

log Martina Peršića. Svim onim, koji su se odazivali našem pozivu ili poslali dar činjenici, najljepše se zahvaljujemo.

Odbor.

Veliko zlo. Siromaški naš puk velikoj dijela Istre snasla je opeta velika nevolja. Subotu popodne 28. lipnja prošla je slaba ura doljuj kanfanarštinu pak preko prema Karolji zahvatit i ako ne široku, ali prilično dugu plohu njiva i vinograda, a prošli ponedjeljak 30. lipnja pak je našlo potuklo može se reći cijeli sudbeni kotar Pazin.

Steta je ogromna; narod zdvaja. U istinu. Bogu je plakati, kad se računna, da su se ljude pripravljal do malo vremena žeti i barem stogod spravili, pak u čas sre uništeno.

Vinogradi su lijepo kazali, ali poslje ove nesreće slabo je ufanje i od njih. Pozivamo oblasti, da s mjesta učine svoju dužnost i da narodu bude pravodobno dana prilika, da što zasluži.

Gdje je sve uništeno, ondje nekorišti odpisivati same poreze i nameta; ta je najmanja. Narodu treba izdašne pripomoći i ta neka bude sva u javnim, opće koriatnim radnjama i u novčanim pripomoći za isplate kamata, jer inače narod će padati sve jače i jače u dug.

Voloski kotar

Pošta Zamet-Matulje. Dne 30. junija o. g. obustavit će se teklčka pošta između Zameta i Kaatva, te će se prvog junija o. g. uvesti dnevno jednokratna jed-noprežna poš. vožnja između pošt. ureda u Zametu i u Matuljam i to slijedećim voznim redom: iz Zameta u 10:20 pr. p., iz Matulja u 12:15 na p.

Kom. mala realna gimnazija u Voloskom-Opatiji. Prijamni ispit za prvi uzred obdržavati će se u ovom zavodu dne 7. i 8. junija te 16. i 17. septembra o. g. Učenici imaju se u pratnji svojih oditelja prijaviti u ravnateljskoj pisarni u sat. je pridonile školsku svjedočbu odustnicu i krani list.

Pazinski kotar

C. kr. velika gimnazija u Pazinu. pisanje novih učenika u prvi razred it će u ljetnom roku dne 7. srpnja, a u senakom roku dne 16. i 17. rujna o. g. tih će se dana obdržavati i prijamni pit. Budući pako roditeljima, koji daleko anuju, prouzročuju putovanje trošak i sbitak vremena, savjetuje im se, da doćni dovedu svoje sinove na upis istom jesenskom roku, gdje će im tad ravna-ljstvo bit ujedno pri ruci glede stanova timljenika.

Proslava „Narodnog blagdana u Pa-linu. Odrivajući se pozivu „Narodne Z-dniče“ i obzirom na prilike mjesta, od-čile su muška i ženska podružnica Druž-be r. Cirila i Metoda proslaviti Narodni agdan uz slijedeći raspored:

U subotu, dne 6. junija na blagdan sv. irila i Metoda svečana sveta misa u 7. ti u stolnoj crkvi. Isti dan u 9 sati u tro otvorenje izložbe

a) dječjih radnja iz zabavišta (u škol-voj sobi zabavišta),

b) ženskih ručnih radnja učenica pučke cole (u škol. sobi ženske učiteljske škole).

Ove će izložbe biti otvorene dne 4., 6. 7. junija u jutro i poslije podne. Ulaz obodan. Isti dan u subotu na večer koncert „Hrvatske glazbe“ u vrtu Narod. oma. Ulaz slobodan. U večer će se pa-iti također po Pazinu i okolici krizesvoj. la ovo posebice upozorujemo naše ljude, a budu naime svi paliti na sami dan 7. Cirila i Metoda 5. junija u večer, a e dan prije u večer, kako se to prije bičavalo. Ove se godine odlučilo ova-ko, da se po cijeloj Istri paliti u subotu na

večer, neka dakle niti Pazin ne čini tome iznimku.

U nedjelju, malo prije 10 sati u jutro, svirati će naša hrvatska glazba u vrtu Narodnoga Doma, a točno u 10 sati dr-žati će profesor Novljan u velikoj dvorani Narodnog Doma predavanje o sv. Cirilu i Metodu i o Narodnom blagdanu. Ulaz slobodan.

Iz Pazina. Hrvatska Glazba u Pazinu priredjuje dan iza Narodnog blagdana, to jest u nedjelju dne 6. junija t. g. sa svo-jim društvenim članovima i ostalom gos-podom iz Pazina izlet u Roč. Odlazak iz Pazina vlakom u 1 sat po podne a po-vratak večernjim brzovlakom.

Pošto će se na taj dan obdržavati glavna skupština podružnice sv. Cirila i Metoda u Roču (na kolodvoru kod g. R. Čeha), obzirom na to, da je vrlo zgodna komunikacija iz svih strana srednje Istre, kao i to, da će se onog dana zaustaviti tam oba večernja brzovlaka, očekuje se veliki broj učesnika iz raznih strana sred-nje Istre, napose pako bližnjih krajeva, kao Buzeta, Čičarije, Boljuona, Huma itd., e da se pokaže, koliko nas ima Hrvata, kad nas narodna dužnost zove. U nedjelju dne 6. junija svi u Roč.

Krašan i Lupoglavu. Nešto naših ljudi željeli su doći do Pule, da se pro-govore o raznim svojim općim potrebama sa zastupnikom onog kotara u bečkom parlamentu, dr. Laginjom.

On jim je odgovorio, da nebi pravo, da oni troše za put do Pule, a kako bi opet njemu teško bilo na Kraš, ponudio je, da se sastanu na Lupoglavu, tako da ne-bude krivo posve ni jednoj ni drugoj strani.

Tako se je zastupnik Dr. Laginja našao prošlu subotu 28. lipnja u Lupoglavu, gdje su ga rano po podne dočekali nekoji župani i starišine sa buzetokoga Kraša.

Na domu Vinka Sandalja, gdje se je našao također njegov sin Tome iz Bresta, savjetnik mjestne općine boljunčke, stali su u razgovor i razpravu o raznim stvarima, kojih se neke tđu cijelog Kraša, a neke samo prostrane porezne općine Lanšića i njegovih sela.

Ljudi su iznesli i zastupniku protumačili mnogo toga i preporučili mu više tamošnjih potreba, da se zauzme za nje, gdje treba. Raspravljalo se naročito o cestama, o mjestnoj općini (Buzet) i poreznim općinama Kraša, te ob odnosajima među njima, o školama starih i novih nekih školskih okružja, o nekoj novoj župi i gradnji crkve. Sve su to stvari za koje je onaj vredni narod već silno strhovao i još bi, samo da se oblasti maknu i da nespava-ju barem ondje, gdje se od njih nepita mnogo.

Narodni predstavnici iznesli su također novu nevolju, naime kako će jim radi vrlo slabe ljetosnje košnje, ponestati krme za zimu.

Na buzetskom Krašu zima počme rano i traje do kasna. Nemože pak tano biti neke kasne ljetine od krme baš zato, jer je želva kasno a jesensko su noći hladne te na strništu ne koristi sijati stogod jer nebi dozorio ni za krmu.

Ipred svih govorio je općinski savjetnik Ivan Buždon i liepo je razložio, kako je Krašu od krvave sile, da e. kr. vlada na-rodnu priskoči u pomoć dojdže jeseni za krmu, jer će inače morati postoće poto da proda barem polovicu govoda, a to bi bila silna šteta.

Ljudi su pristojno pogostili svog zastup-nika, a on na uzdarje poklonio 10 kruna Družbinoj podružnici u Lanšiću. Gospodar Vice Sandalj videć kako je liepo sve oz-biljno i složno, smatrao se je počašćenim onim sastankom, i u znak toga dao na stol, za odhodnicu, dobru butilju refoska, nešto se je družba ispozdravila i rasiaša, krašani u svoje vrlatne planine, a njihov zastupnik natrag u Pulu. Da Bog dà, do skorog vidova!

Porečki kotar

Podružnica Družbe sv. C. i M. u Zrenju obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu u nedjelju dne 6. junija o. g. u 9 i pol sati prije podne u školskim pro-storijama. Iza mise biti će ples u dvorani g. Andrije Punisa, te se preporučuje ro-doljubima iz okolice, da toga dana posjete u što većem broju našu skupštinu.

Koparski kotar

Podružnica Družbe sv. C. i M. za Sevinjak i okolica obdržavat će svoju ovogodišnju skupštinu u nedjelju, dne 13. junija na 5 sati po podne u Sorgananima s običnim rasporedom. Prija i iza skup-štine biti će ples u korist Družbe.

Članovi! Dužnost nam je, da se pre-množe iz mrtvila, u koje zapadamo nešto svojom a nešto tuđjom krivnjom. Prija telji i sujedli! Pružite nama lič, da se otresemo vlastitog nehaja. Nek iskra pane da oganj gori.

Odbor.

Stranina i Jurina

Fr. Sj bil Juro na skupštini Družbe va Krašau, zać pitas?

Jur. Šam, zać pitas?

Fr. Otel bin znać, ki su ono bleli va oštar-riji, dokle su naši govorili pred crkvom?

Jur. Ki čas drugi da bleje, ako ne blago, Fr. I ja mislin tako, samo ne znan, ako su ono bile koze ali tovari?

Jur. Ja mislin, da su bile koze, a oni, ki su ih poslali tamo i platili, da onako bleju, ono su pravi tovari.

Fr. Nebogi Talijani! Već njih mora po vražju slabo hodit, kad hoće da od ljudi delaju blago.

Jur. Ča čas no? Blago najradj. hodt za blagom.

Razne primorske pjesni

IZ Društva za podučavanje nepis-menih primamo: Zagreb, dne 26. lipnja 1913. Slavno uredništvo! Molimo slavno uredništvo, da bi u interesu istine izvo-ljelo uvratiti u svoj cijenjeni list ovaj naš članak kao ispravak na napadaj „Pučkog Prijatelja“ na naš klub, a koji je izišao u posljednjem broju „P. P.“ pod naslo-vom „Na oprez“!

Istina je, da „ABC“ knji izdati „Hrvat-ski narodni kalendar“ za god. 1914. iz-daje ga zato, jer na to kao društvo za pučku prosvjetu ima pravo, a prema svo-jim pravilima i dužnost mu je širiti pro-svjetu u narod. Dokazano je, da su u nas kalendari jedno vrlo važno sredstvo za širenje prosvjete. Toga se eto sada laća i „ABC“. Time odpada i tvrdnja „Pučkog Prijatelja“, da je motiv, koji je društvo kod izdavanja kalendara vodio, bio konku-rencija kalendaru svetogeronimskom ili kojem drugom. Nakladu u kojoj će se štampati kao i cijenu kalendaru, mislimo, da imamo pravo sami ustanoviti. Ako smo pak ustanovili cijenu 40 para, znači jedino to, da ga po tu cijenu možemo dati bez štete za društvo.

U svim izvještajima naglasilo se jedino to, da e kalendar biti uredjen u čistu nacionalnom duhu. U njemu saradjuju sve poznatije mlađe sile. Kalendar još nije izišao, pa je vrlo neumjesno od „Dobriša“, da već sada govori o sadr-

žuju kalendara, koji će tobože „dati na-rodu bezvjeršku, indiferentnu kulturu“ — a o samom sadržaju naprosto još ne može ni znati ništa.

Što se tiče tvrdnje, da sadašnji „ABC“ ne jamči za valjanost sadržaja, jer da je društvo u rukama naprednjaka, primjo-čajemo, da društvo nije zadaća natezati se za kulturna uvjerenja s ovom ili onom grupom, nego mu je zadaća izključivo šir-njenje prosvjete u narod, što društvo na-stoji postići saradnjom svih grapa bez obzira na nečije kulturno mišljenje. Tome je dokaz to, što društvo ima dosta čla-nova, koji su ujedno i članovi djakčkog katoličkog društva „Domagoj“. Billi ti član-ovi ostali u društvu; kad bi ono bilo iz-ključivo naprednjačko? Mislimo, da je nelijepo od „Dobriša“, kad neistinito pišu u jedno pučko glasilo o društvu, ko-jemu je zadaća prosvjetljivati taj puk, pa tome društvu podvaljivati nakane, kojih ono nema.

Što se napokon tiče molba društva „Dobriša“ istinita je tvrdnja „Dobriša“, samo što on podmiče druge motive, zbog kojih je molba odbijena, koje motive je sam izmislio. Postoji odborski zaključak — stvoren za odobrovanja prijašnjeg od-bora, a potvrđen po glavnoj skupštini 17. studena 1912., po kome se ne daje nikomu čitanke badava. Motivaciju tog zaključka vam prilazemo. Ako se kada davalo badava, bilo je to prije toga za-ključka, kasnije se badava nije davalo ni-kome. S jednakih razloga odbijena je molba „Napredka“ i „Zajednice“ u Boni, ferijalnog naprednjačkog kluba „J. Ja-nušić“ i kluba „Istre“ pa i „Dobriša“.

Ono dakle, što tvrdi „Dobriša“, nije istina, a da li je napisano hotice ili ne-hotice — ne znamo.

Ovo konstatiramo istini za volju i da obranimo društvo od neumjesnih i ne-osenovanih napadaja ljudi, koji društvo ne poznaju.

Nadamo se, da će nas „Dobriša“ u bu-duće pošteđiti od sličnih napadaja. — Za „Društvo hrvatskih sveučilištaraca ABC za poučavanje nepismenih“: Srećko Žuglia, predajednik, Nikola Filipović, tajnik u. z.

„Narodni blagdan“. Izšla je pod ovim naslovom knjžica, što ju je još od pitje bila najvila „Narodna Zajednica za Istru“. U knjžici je krupnim potezima iz-taknuto dvojako značenje narodnog bla-gdana za istarske Hrvate. Očitan je u kratko rad sveto braće na vjerskom i kulturnom polju našega naroda, prikazana je potreba naše Družbe kao i dužnost svakoga Hrvata, da ju što bolje podupre. Knjžica će dobro doći osobito onima, koji žele predavati o narodnom blagdanu. Ci-jena je knjžice 10 para. Dobiva se kod „Narodne Zajednice za Istru“ u Opatiji.

Novi glavni organ stranke prava. Dne 28. junija t. g. počeo je u Zagrebu izlaziti novi glavni list stranke prava za sve hrvatske zemlje pod imenom „Hrvat“. Pošto razni Horvati, Pazmani, Milohari, Franki, Rauchi itd. nisu povratili novinu „Hrvatska“ rrvhovnoj upravi stranke prava kako je to bilo zaključeno na vieću u Trstu, prestaje „Hrvatska“ biti glasilo stranke prava a najmanje pak za sve hr-vatske zemlje. Zato mi prosvjedujemo da list „Hrvatska“ glasilo najnovijih magjaron-ona nosi naslov „za sve hrvatske zemlje“.

Pozivljemo naša društva i pojedince u Istri, da se predplate na pravo glasilo stranke prava a izbace iz svoje sredine najnoviji magjaronski list „Hrvatska“.

Za Družbu. Prigodom Narodnog bla-gdana daje za družbu K 10.-- velet. g. Antun Zic, župnik u Lunu (otok Pag). -- G. Grgo Buždon u Puli K 5.--

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu Višnjanskog društva za štednju i zajmove, koja će se obdržavati dne 20. t. mj. u 9 sati prije podne u prostorijama Družbine škole u Višnjanu sa slijedećim

dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika glavne skupštine od god. 1912.
2. Odobrenje obračuna za god. 1912.
3. Izbor novog upravnog odbora.
4. Izbor nadzornog odbora.
5. Slučajnosti.

Višnjau, dne 3. junija 1913.

Odbor.

Balkanski rat

na razglednicama dobiva se u papirnici Laginja i dr. — Pula.

Bazovica u neposrednoj blizini kod Trsta, prodaje se ili iznajmljuje liopa kućica sa zemljištem, vrlo prikladna za maleno gospodarstvo. — Obratiti se na: Schlesinger, Trst, via S Sebastiano.

Rasviještenim srecem javljamo svim rođacima, prijateljima i znancima, da nam je dne 29. junija u večer iznenada preminula naša preobra majka

Marija ud. Nežić

Zemni ostanci mile pokojnice sahraniće se na groblju u Motovunu, dne 1. jula u 4 s. po podne.

MOTOVUN—PIČAN, dne 29. junija 1918.

Janko, c. kr. kot. sudac i predstojnik, Guido, trgovac, Dragutin, porezni oficijant, sinovi; Ivanka, hći; Ružica rođ. Ivčić i Tončica rođ. Kurelić, snaha.

Posebne osmrtnice se ne šalju.

Važan oglas Hrvatske narodne i Slovenske Straže. — Čitajte! U današnjim teškim odnošajima možete obogatiti samo sa srećkom.

Turska srećka

Jest u tu svrhu prva i najpreporučljivija srećka. Jer imade šest vućenja na godinu, jer iznose glavni zgodnici svaku godinu 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 i 200.000 franaka u zlatu. Jer svaku srećka mora dobiti najmanje 400 franaka. Jer je dakle za nju izdan novac sigurno uložan kao u štedionici. Jer igra još dug niz godina i obdrži kupac nakon izplate kupovine trajno pravo srećkanja bez svakoga nadaljega uplaćivanja. Jer iznosi mjesečni obrok samo 4 krune 76 para i jer pridobi kupac već nakon uplate prvog obroka isključivo pravo srećkanja.

POZOR! Buduće vućenje se vrši 2. kolovoza 1918. Glavni zgodnik 400.000 Fr. Nakon vućenja izlazi hrvatski časnik o isvućenim brojevima.

VAŽNO! Primaaju se također priglasiti k nakupu srećkana austrijske državne lutrije. Točno obavješti šalje svako mu besplatno za srećkovo odjeljenje „Slovenske Straže“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana. — Primaaju se provizijski zastupnici uz ugodne uslove.

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAJTE POSVUDA
: NASE IGRAĆE KARTE :

„PRIMORKA“

PRODAJU SE U TISKARI, PAPIRNICI I
KNJIGOVEŽNICI LAGINJA I DR., PULA.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu. — Utemeljena god. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj zgradi, ugao Marovake i Preradovićevo ulice. Po društva u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. — Telefon br. 2594. — Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrste osiguranja:

- I. Na ljudski život:
1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti,
2. Osiguranja miraza,
3. Osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretna (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (zita, sijena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv razlipanja.

Zadruga imovina u svim odeljima iznosi K 3.018.832 80
Godišnji prihod premije s pristojbama K 1.486.297 56
Isplaćena odšteta K 5.624.162 96

Specijalni posrednici i akvizitori naznačenju se uz povoljne uvjete. Povjerenik za Pulu i okolice: Anto Iskra, Via Campo Marzio 5 I. kat.

Steckenpferd-Lilienmilch-Sapun

ad Bergmann & Co. Teitschen a/Elbe jest jedini sapun koji čuva kožu od sunčanih pjege i uzdržuje liopu, mekanu i nježnu pōt, što se sa izvorno dolaz-ćim zahvalama može nepobitno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i parfumerijama. Isto se preporuča Bergmannova Liliencrema „Manora“ kao izvrsno sredstvo za njegovanje ruku za gospodje. Čista u tubama po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

1000

i tisuću slika i raznih predmeta za muška i ženska odijela su u cjeniku, kojega razšilje badava Jugoslavenska razpćavaonica R. Stermečki, Celje, br. 814.

SVOJ K SVOMU!

Tiskara i knjigovežnica

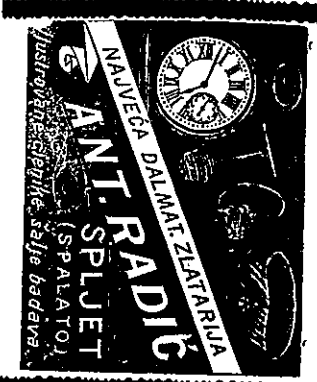
LAGINJA I DR.

Ulica Gialla, 1. PULA Ulica Gialla, 1.

Preporuča se za tiskarske, knjigoveške i galanterijske radnje. Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalih tiskalice i knjige za p. n. obćne, crkve, škole, odvjetnike, posuđnice, konsum. društva, trgov. knjige, pisane za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebitine.

Sirite „Našu Slogu“.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punit.

Plovitbeni red poćam od 1. IV. 1913 do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru. Punit-Krk-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punit-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjv. Lošinjmal-luka Sv. Martina svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punit Baška-Lopar-Rab-Lošinjv. Lošinjmal-luka Sv. Martina-Nerezino svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinjmal-luka Sv. Martina-Lošinjv. Nivalja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Silo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produćenje do Rieke.

Glavna odpravnitćva: na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ogranićeno jamćenje Vlastita kuća (Narodni Dom)

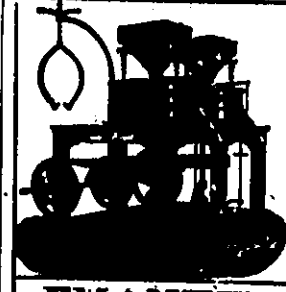
Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesećnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

ćisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJI ŽITNI MLINOVI,

uljarski strojevi, motori, gospodarski strojevi u najboljoj izradbi i najjeftinije izradjeni, priredjeni za svako tlo.

Mnoga poduzeća po nama uređjena u prometu.

Penado, proraćuni na zahtjev badava i bez poštarine od tehnićke poslovnice

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolò 2b.

Dobivaju se podpune opreme za sva obrtnića i industrijalna poduzeća. Dopsivanje: hrvatski, slovenski, njemaćki i talijanski.

B
Oglas, p
i računaj
og cijen

Norca
id. šalje
nicom po
na admira

Kod nar
ćil ime,
pok

Iko list
neka to
otvoreno
ne plaća
vana na

Cekovog

Telefo

Gogovor

Poz

Evo
da mn
slali p
mnogo
poslali

Pod
predpla
su upr
okorjel
mire p
noga d
ronje p
veće tr
toliko
nepošte
s takov
kakovo
Pula

Glav

Primo
pjeli na
su manj
u godin
binu bla
godine s
nijelo n
Uzrok to
bonosniu
dine da
sve nar

Iznaj
To su
teških p
Trebalo
poslohan
potraba

Još se
na Balk
bjedonos
tužni vap
mogao,
rane, uk
ratne. U
i mnoge
osušile.

Ta je
Družbu;
rednim p
tan manj
Najveć
prolave
Mnoga s
a i drug
slave svoj
maknu D
zadnji ć
mjeravan
obdržava
renitstvo u